

سرشناسه:	مظفری، آیت، ۱۳۴۱ -
عنوان و نام پدیدآور:	معیارشناسی حق و باطل / [آیت مظفری]؛ تهیه کننده: پژوهشکده علوم اسلامی امام صادق علیه السلام.
مشخصات نشر:	قم: انتشارات زمزم هدایت، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری:	۱۸۴ ص؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
شابک:	۵۰۰۰ ریال ۴-۲۱۲-۲۴۶-۹۶۴-۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی:	فیبیا
یادداشت:	کتابنامه: ص. ۱۸۴ - ۱۸۳؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع:	حق و باطل
موضوع:	فتنه و فتنه‌انگیزی
شناسه افزوده:	پژوهشکده علوم اسلامی امام صادق علیه السلام
شناسه افزوده:	انتشارات زمزم هدایت
رده‌بندی کنگره:	۱۳۹۲ م ۶۷ ح/ ۱۰۴ BP
رده‌بندی دیویی:	۲۹۷/۱۵۹
شماره کتابشناسی ملی:	۳۲۷۴۷۱۷

معیارشناسی حق و باطل

پروفسور علامه اسلامی امام صادق علیه السلام

زهدیه
مکتب

www.ketab.ir

معیار شناسی حق و باطل

نویسنده: دکتر آیت مظفری • ناظر علمی:
سیلر ضا فقیهی • تهیه کننده: پژوهشکده علوم
اسلامی امام صادق (ع) • صفحه آرا: مسلم خسروی •
ویراستار: مسلم شویکلانی • چاپ: الهادی • نوبت و
تاریخ: اول / پاییز ۱۳۹۲ • شمارگان: ۱۰۰۰ • قیمت:
۵۰۰۰ تومان • شابک: ۴ - ۲۱۲ - ۲۴۶ - ۹۶۴ - ۹۷۸

قم: خ شهید فاطمی (دور شهر)، نبش فاطمی ۳، پلاک ۸۱
تلفکس: ۰۲۵ - ۳۷۷۳۰۷۳۵ ، همراه: ۰۹۱۳۲۵۳۳۸۸۷

فهرست مطالب

مقدمه	۹
فصل اول: حق و باطل	۱۳
۱. واکاوی معنای حق و باطل	۱۳
۱-۱. مفهوم‌شناسی	۱۳
۲-۱. نگاهی به مفهوم حق و باطل در قرآن کریم	۱۴
۲. ویژگی‌های حق و باطل	۱۸
۱-۲. مطابقت حق با واقع	۱۸
۲-۲. مطابقت حق با فطرت و عقل و عدل، و باطل با هوای نفس و ظلم	۱۸
۳-۲. اصالت حق و فرعیت باطل	۲۰
۴-۲. زیربنا بودن حق و روبنا بودن باطل	۲۲
۵-۲. ماندگاری حق و زوال‌پذیری باطل	۲۴
۳. ابزارهای تشخیص حق و باطل	۲۶
۱-۳. ابزارهای مادی	۲۶
۲-۳. ابزارهای معنوی	۲۷

۳۱	 ۴. معیارهای تشخیص حق و باطل
۳۱	 ۴-۱. ضرورت توجه به معیارها
۳۳	 ۴-۲. معیارها
۵۴	 ۵. علل گرایش به باطل و فرجام نبرد حق و باطل
۵۴	 ۵-۱. علل گرایش به باطل و دوری از حق
۵۹	 ۵-۲. سرانجام نبرد حق و باطل

فصل دوم: فتنه‌شناسی ۶۳

۶۳	 ۱. مفهوم و ماهیت فتنه
۶۳	 ۱-۱. نگاهی به قرآن کریم
۶۸	 ۱-۲. نگاهی به نهج البلاغه
۷۳	 ۲. ریشه‌های فتنه
۷۳	 ۲-۱. انحرافات ایمانی، اعتقادی و علمی
۷۸	 ۲-۲. انحرافات اخلاقی و تربیتی
۸۲	 ۲-۳. انحرافات رفتاری و عملی
۸۴	 ۳. انواع، عناصر و اهداف فتنه
۸۵	 ۳-۱. فتنه الهی
۸۶	 ۳-۲. فتنه شیطانی
۸۷	 ۳-۳. فتنه انسانی
۹۱	 ۳-۴. اهداف فتنه
۹۳	 ۴. راهبردها و راهکارهای فتنه‌گران
۹۳	 ۴-۱. حق‌نمایی فتنه
۹۶	 ۴-۲. تفرقه‌افکنی در صف حق‌طلبان
۹۸	 ۴-۳. شبهه‌افکنی در باورها و ارزش‌های اصیل مردم
۱۰۰	 ۴-۴. جنگ نرم
۱۰۴	 ۴-۵. تضعیف رهبری نظام اسلامی
۱۰۷	 ۴-۶. تضعیف نظام اسلامی

۵. نقش خواص در جریان فتنه	۱۰۹
۵-۱. نقش مثبت خواص در مقابله با فتنه	۱۱۱
۵-۲. نقش منفی خواص در جریان فتنه	۱۱۳
۶. فتنه‌شناسی تاریخ صدر اسلام	۱۱۷
۶-۱. فتنه مسجد ضرار	۱۱۸
۶-۲. فتنه سقیفه بنی ساعده	۱۲۱
۶-۳. فتنه ناکثین و قاسطین و مارقین	۱۲۴
۷. فتنه‌شناسی تاریخ انقلاب اسلامی	۱۳۱
۷-۱. فتنه حزب خلق مسلمان	۱۳۲
۷-۲. فتنه بنی صدر	۱۳۴
۷-۳. فتنه منافقین (سازمان مجاهدین خلق)	۱۳۶
۷-۴. فتنه مهدی هاشمی	۱۳۹
۷-۵. فتنه ۱۸ تیر ۱۳۷۸	۱۴۳
۷-۶. فتنه پس از انتخابات دهم ریاست جمهوری در سال ۱۳۸۸	۱۴۶
۸. پیامدهای فتنه	۱۵۴
۸-۱. ریختن خون بی‌گناهان	۱۵۴
۸-۲. ضربه به حیثیت افراد و نظام اسلامی	۱۵۵
۸-۳. خسارت به اموال مردم و اموال عمومی و دولتی	۱۵۶
۸-۴. امیدواری دشمن و افزایش توطئه‌ها علیه جامعه و نظام اسلامی	۱۵۶
۸-۵. فریب و گمراهی عده‌ای از مردم	۱۵۷
۸-۶. ایجاد تردید در دین برخی از مردم	۱۵۸
۸-۷. افزایش کینه‌ها و بسترسازی برای درگیری‌های آینده	۱۶۱
۸-۸. هرج و مرج، ناامنی و بی‌ثباتی اجتماعی	۱۶۲
۸-۹. حاکمیت دنیاطلبان و هواپرستان بر جامعه	۱۶۳
۹. راههای مقابله با فتنه	۱۶۵
۹-۱. بصیرت و صبر	۱۶۶
۹-۲. بهره‌گیری از قرآن و اهل بیت (ع)	۱۷۱

۱۷۳	 ۹-۳. ولایتمداری
۱۷۵	 ۹-۴. وحدت و انسجام
۱۷۷	 ۹-۵. قانون‌گرایی
۱۷۹	 ۹-۶. حضور مردم در صحنه
۱۸۱	 ۹-۷. برخورد انتظامی و نظامی
۱۸۳	 فهرست منابع

مقدمه

حق و باطل به عنوان دو مفهوم متقابل در ادبیات بشر، عمری به قدمت تاریخ دارند؛ به گونه‌ای که گفته‌اند از آغاز تاریخ، نبردی دائمی بین آن دو برقرار بوده است. نکته جالب این است که تقریباً همه مردم، خود را حق و حق مدار به حساب آورده، تلاش می‌کنند تا پیش از کسی و رفتار و عمل خود را به «حق» متصف نمایند؛ حتی ظالمان و فاسدان، دیکتاتورها و روسایان تاریخ از فرعون، نمرود، یزید و معاویه تا هیتلر و صدام نه تنها خود را مستحق نامند و عوام‌فریبانه خود را برحق می‌شمارند بلکه فراتر از آن، جریان حق را که در مقابل آنها صف کشیده باطل معرفی می‌کنند.

آنگاه که موسی علیه السلام رسالت الهی خود را آغاز کرد، فرعون حرکت او را باطل شمرد و به گمان خود برای اثبات بطلان رسالت موسی علیه السلام از ساحران مدد گرفت اما خداوند حق را بر باطل پیروز کرد و ساحران با وجود تهدیدات فرعون، برحق بودن موسی علیه السلام، گواهی دادند.

بت پرستان و نمرودیان عصر حضرت ابراهیم علیه السلام نیز خود را حق و آن حضرت علیه السلام را باطل و گمراه معرفی می‌کردند و این گفتمان متضاد، در عصر سایر انبیای الهی و به ویژه خاتم انبیا، محمد مصطفی صلی الله علیه و آله و سلم، تا جانشینان آن حضرت یعنی ائمه اطهار علیهم السلام و تا امروز همچنان ادامه دارد. گویا سرشت تاریخ، همین

است و تا پیروزی نهایی حق، همچنان باید نبرد همه‌جانبه بین حق و باطل را انتظار بکشیم.

با وجود اینکه تشخیص مرز میان حق و باطل برای انسان‌های پاک‌سرشت و صاحبان وجدان بیدار و سلامت نفس، امری دشوار نیست، اما حلّ این مسئله برای بسیاری از مردم مشکل است. دلیل این سخن، فریب خوردن بسیاری از انسان‌ها، به حیلّت شخصیت‌ها و جریان‌های باطل است. اگر تشخیص بین حق و باطل آسان بود، ستمگران، مستکبران و دیکتاتورها نمی‌توانستند، خود را حق جلوه دهند و اقدامات ظالمانه خود را با زبان حق، توجیه نمایند. بنابراین پرسمان حق چیست و باطل کدام است؟ پرسشی اساسی و مناسب است. البته پاسخ به این پرسش، خود مشکل پاسخ به پرسش‌های دیگری است؛ مانند آنکه: حق و باطل از چه ویژگی‌هایی برخوردارند؟، ابزارها و معیارهای تشخیص حق و باطل کدامند؟ چرا عده‌ای از مردم به باطل گرایش می‌یابند و از حق‌گریزانند؟ و سرانجام نبرد حق و باطل چیست؟ پاسخ به این پرسش‌ها، فصل اول کتاب حاضر را تشکیل می‌دهد که طی پنج قسمت به آن پرداخته شده است. به آن امید که بتوان درک درستی از مفهوم حق و باطل، در اختیار خوانندگان عزیز قرار داد.

فصل دوم این کتاب به مقوله «فتنه‌شناسی»، اختصاص یافته است، که طی ده قسمت تقدیم خوانندگان عزیز می‌شود. بحث از فتنه‌شناسی به آن دلیل است که گاه فتنه‌گران حق و باطل را درهم می‌آمیزند و باطل را به لباس حق، می‌آرایند. توضیح اینکه در نبرد حق و باطل آنگاه که همچون زمان ابراهیم علیه السلام و نمرود، موسی علیه السلام و فرعون و رسول الله صلی الله علیه و آله و بت‌پرستان و مشرکان حجاز، اندیشه‌های متضاد در مقابل هم قرار بگیرند و طرفداران دو جریان، رفتاری متمایز از یکدیگر داشته باشند، تشخیص حق و باطل چندان دشوار نیست اما مشکل آنجا رخ می‌نمایند که دو جریان درگیر، هر دو به ظاهر از دین و مکتب واحدی پیروی کنند و هر دو اعمال و مناسکی مشابه انجام دهند، هر دو گروه مسلمان

باشند، لشکریان دو طرف، قرآن بخوانند، نماز جماعت برپا دارند و سخن از خدا و رسول ﷺ گویند. یا همچون زمان ما، هر دو جریان از اسلام و انقلاب و راه امام خمینی ﷪ سخن گویند و در هر دو صف از خواص دارای سابقه درخشان حضور داشته باشند. در چنین شرایطی تشخیص جریان حق از جریان حق‌نما، بسیار مشکل است.

با توجه به این حقیقت در فصل دوم کتاب، ابتدا مفهوم و ماهیت فتنه با نگاهی به قرآن کریم و نهج البلاغه، تبیین می‌گردد. سپس ریشه‌های فتنه، عناصر آن، گونه‌های مختلف فتنه‌گری و اهداف فتنه‌گران بیان می‌گردد. در ادامه راهبرد ما و راهکارهای فتنه‌گران و نقش خواص در جریان فتنه، توضیح داده می‌شود.

برای آنکه بحث صرفاً مفهومی و نظری صرف به‌خود نگیرد، مصادیقی از فتنه‌های صدر اسلام و نیز فتنه‌های تاریخ انقلاب اسلامی، توضیح داده شده است. پیامدهای فتنه و راه‌های مقابله با آن، از مباحثی است که در بخش پایانی کتاب جای می‌گیرد. امید است مطالب پیش رو برای خوانندگان گرامی مفید باشد و ما را در تشخیص حق و باطل کمک نموده، در ره حق ایستادگی و بدارد. لازم است در اینجا از همه کسانی که در به ثمر رسیدن این اثر کمک کرده‌اند، قدردانی کنم. از خداوند بزرگ برای همه آنان آرزوی حق‌مداری، بصیرت و موفقیت، خواهانم.

پژوهشکده علوم اسلامی امام صادق ﷪